

TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜNDE 01 OCAK 2005 TARİHİNDEN İTİBAREN UYGULANMAYA BAŞLAYAN KORUNMA ÖNLEMLERİ VE TÜRKİYE (Bölüm 2)*

THE PROTECTIVE MEASURES THAT STARTED BEING APPLIED IN TEXTILE AND APPAREL SECTOR IN 01 JANUARY 2005 AND TURKEY (Part 2)

Doç. Dr. Turan ATILGAN
Ege Ü. Tekstil Mühendisliği. Bölümü

Öğr. Gör. Arzu ŞEN
Ege Ü. Bayındır Meslek Yüksekokulu

ÖZET

1.1.1995 tarihinde GATT anlaşmasının yerini alan Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) tüm alanlarda olduğu gibi tekstil ve hazır giyimde de dünyada liberal ekonomi politikalarının uygulamalarını arttırmak ve daha küresel bir dünya için belirli bir takvim hazırlanmıştır. GATT kapsamında bulunan MFA da yerini, 1 Ocak 1995’de “Tekstil ve Hazır Giyim Anlaşması”na (ATC) bırakmıştır. DTÖ’nün kurucu üyeleri arasında yer alan Türkiye de, iç onay prosedürünün tamamlanmasının ardından 26 Mart 1995 tarihinde DTÖ üyesi olmuş ve 1.1.1995’den itibaren de DTÖ’nün yükümlülükleri geçerli sayılmıştır. Bu kapsamda 1.1.2005 yılından itibaren tekstil ve hazır giyim sektöründe tüm kotalar sıfırlanmıştır. Ancak bu karar Türkiye’nin de içersinde yer aldığı bazı ülkelerin ciddi iç ve dış Pazar kayıpları ve cari açıklarla karşılaşmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda DTÖ 2008 yılına kadar ülkelerle iç pazarlarını koruyucu geçici koruma önlemleri alabilmelerine olanak sağlamıştır. Türkiye’de bu konuda bazı ülkelere karşı koruma önlemleri başlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Tekstil ve hazır giyim anlaşması, koruma önlemleri, tekstil kotaları, iç ve dış pazarlar.

ABSTRACT

The World Trade Organization (WTO) that replaced the GATT agreement in 01 January 1995 has made a particular schedule for a more global world and to increase the applications of liberal economy politics in textile and apparel worldwide, as well as in all domains. MFA which was in the scope of GATT has left its place to “Agreement of Textile and Apparel” (ATC) in 01 January 1995. Turkey which was among the charter members of WTO, has become a member of WTO in 26 March 1995 upon completion of internal approval procedures and WTO’s liabilities which were effective as of 01 January 1995 were considered valid. Consequently, all quotations within textile and apparel zeroized as of 01 January 2005. But, this decision has caused certain countries such as Turkey to experience serious losses in internal and external markets and to run into currency deficits. As a result, WTO has allowed countries to take temporary protective measures in their internal markets until 2008. Thus, Turkey has initiated protective measures against certain countries in this regard.

Key Words: Agreement of textile and apparel, protective measures, textile quotations, internal and external markets

4. KORUNMA ÖNLEMLERİ

Arkasına aldığı ucuz emek ve usulsüz devlet sübvansiyonlarıyla dünya pazarlarında görülmemiş bir haksız rekabete sebep olan Çin, DTÖ kararıyla kaldırılan kotaların ardından dünya pazarlarında krallığını ilan etmeye hazırlanmaktadır. 2002 yılında DTÖ’ye üye olan Çin’in geçen süre içinde DTÖ’nün katılım taahhütlerini tamamen gerçekleştirmediğini gösteren kanıtlar bulunmaktadır. Bu nedenle ülkeler Çin’e karşı bir takım korunma önlemleri alma yoluna gitmişlerdir. Eğer önemli tekstil pazarı olan ülkeler, Çin’e karşı iç pazarı koruma önlemleri alırlarsa, bu, Çin rekabetinden etkilenen Türkiye gibi ülkelerin durumunu iyileştirebilme yolunda bir adım olacaktır.

Türkiye, DTÖ, AB Komisyonu gibi uluslararası platformlarda hem hükümet hem de özel sektör temsilcileri aracılığıyla girişimlerde bulunarak, 2005 başında kotaların kalkmasını erteleme çabasına girmiş, ancak sonuç alamamıştır. Tekstilde kotaların kalkacağı 2005 yılı sonrasında Çin tehlikesine karşı birlikte hareket etme kararı alan, Türk ve ABD tekstil ve konfeksiyon sanayilerinin öncülüğünde 2004 yılı Mart ayında başlayan İstanbul deklarasyonuna Çin ile rekabet sorunu yaşayacak 52 ülke katılmıştır. Dünya çapında siyasi destek arayan bu hareket, DTÖ’den ısrarla kotaların kaldırılmasının 2008’e ertelenmesini istemiştir. Gerekçe olarak, Çin’in dünya Pazarlarında haksız rekabete yol açtığı, kotaların kalkmasıyla diğer ülkelerin 200 milyar dolarlık pazar kaybına uğraya-

cağı ve 30 milyon insanın işinden olacağı gerçeğini öne sürmüştür. Ancak DTÖ, ülkelerin dış pazarlardaki kayıplarına ilişkin bir yaptırım uygulanmasına, ‘tamamen gümrüksüz bir dünya’ amaçlı kuruluş mantığına uymadığı gerekçesi bu talebi geri çevirmiştir. İstanbul Deklarasyonu sonucunda, kaldırılan kotaların yeniden konulması yerine, ülkelerin kendi iç pazarlarını koruyan önlemler alınması kararlaştırılmıştır.

DTÖ, iç pazarda rekabeti bozucu unsurlar için ülkelerin önlem almasına izin vermektedir. Ülkeler bu konuda DTÖ’ye katılım anlaşmasının 242. maddesini işletmekte, dumping soruşturması açarak, kota veya benzeri önlemler alabilmektedir. DTÖ’de Türkiye, ‘dampingle Çin mallarına karşı, ülkelerin iç pazarlarını koruma önlemleri al-

* Tekstil ve Konfeksiyon yıl 2006 sayı 3 den devam

masını' savunarak, 9 Ocak tarihinde yayınlamış olduğu tebliğ çerçevesinde Çin'den ithal edilecek 42 kategorideki 159 ürüne uygulanan kotaları 2007 sonuna kadar sürdürme kararı almıştır. Türkiye'nin kota uygulayacağı Çin menşeli tekstil ve konfeksiyon ürünlerine ilişkin kategorilerin bazılarını şu şekilde sıralamak mümkün olmaktadır:

- Pamuklu mensucat,
- Gömlekler, tişörtler, yuvarlak balıkçı veya "polo" yakalı hafif ince örme kazak ve süveterler fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası,
- Anoraklar, rüzgarlıklar, kolsuz ceketler, kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler,
- Erkekler ve erkek çocuklar için dokunmuş mensucattan kısa pantolonlar, şortlar, kadınlar ve kız çocuklar için yünden, pamuktan, sentetik ve suni liflerden dokunmuş mensucattan pantolonlar ve bol pantolonlar, pamuktan, sentetik ve suni liflerden vücudun alt kısmına giyilen astarlı spor kıyafetleri,
- Kadınlar, erkekler ve çocuklar için yünden, pamuktan, sentetik veya suni liflerden bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar,
- Pamuktan havlu cinsi bukledi mensucat; pamuktan tuvalet ve mutfak bezleri,
- Eldivenler,
- Külötlü çoraplar ve taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, sökeller.
- Yünden, pamuktan, sentetik veya suni liflerden külotlar ve slipler, kadınlar ve kız çocuklar için külotlar ve slipler.
- Yünden, pamuktan, sentetik veya suni liflerden dokunmuş mensucattan paltolar, yağmurluklar, kolsuz kısa ceketler, peleriner.
- Erkekler ve erkek çocuklar için yünden, pamuktan, sentetik veya suni liflerden takım elbiseler ve takımlar, astarlı spor kıyafetleri,
- Erkekler ve erkek çocuklar için fanilalar, atletler, külotlar, slipler, gece gömlekleri, pijamalar, robdöşambırlar ve benzeri eşya, Kadınlar ve kız ço-

cuklar için fanilalar, kaşkorseler, kombinizonlar, jüp veya jüponlar, slipler ve külotlar, gecelikler, pijamalar, lizözler, bornozlar, sabahlıklar ve benzerleri,

- Yatak çarşafı,
- Yünden, pamuktan, sentetik veya suni liflerden parkalar, anoraklar, rüzgarlıklar, kolsuz kısa ceketler ve benzeri eşya, astarlı spor kıyafetleri,
- Gece gömlekleri, pijamalar, bornozlar, robdöşambırlar, gecelikler, pijamalar, lizözler, bornozlar, sabahlıklar,
- Kadınlar ve kız çocuklar için yünden, pamuktan, sentetik veya suni liflerden elbiseler, etekler askılı ve üst ön parçası olan tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar,
- Sutyenler,
- Suni filament ipliklerden dokunmuş mensucat,
- Masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri,
- Yün veya ince hayvan kıllarından dokunmuş mensucat,
- Bebekler için giyim eşyası ve aksesuarı,
- Yüzme kıyafetleri,
- Spor kıyafetleri,
- Şallar, eşarplar, kaşkollar, peçeler, duvaklar,
- Papyonlar ve kravatlar,
- Dokunmamış mensucat ve dokunmamış mensucattan eşya,
- Ketenden veya ramiden dokunmuş mensucat,
- Örme giyim eşyası,
- İpekten ve ipek döküntülerinden elbiseler, bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar

(www.milliyet.com.tr/2005/01/15/busines/ - 31k)

Türkiye tarafından alınan önlemlerden biri de Çin'den ithalatı belli bir sistem oluşturarak kontrol altına almak için Referans Fiyat Uygulaması çalışmalarının başlatılmış olmasıdır. İç piyasa denetimlerinin zayıf kalmasını antidamping, kota, gözetim, referans fiyat ve minimum fiyat gibi denetimleri sı-

kılaştırmaya çalışan Türkiye, dünya gümrüklerinde ortalama kontrol %5 dolaylarında iken, Çin'den ithal edilen ürünlere %30 civarında kontrol uygulamaya başlamıştır. Ayrıca, Çin'den ithal edilen mallarda TSE standartlarına uygunluk ve servis garantisi gibi şartların, olmazsa olmaz şart olarak ilan edilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Türkiye, ayrıca çoğu AB ülkesi toplam 25 ülkenin üye olduğu Avrupa Tekstil ve Konfeksiyon Organizasyonu (Euratex) içinde de girişimlerde bulunarak, AB Komisyonu'nda Euratex kanalıyla etkili olmaya çaba göstermektedir. AB ülkelerinden çoğu, tekstil sanayilerini başka ülkelere kaydıracağı ve tedarikçi olduklarından fazla sıkıntı çekmemektedir. Ancak bu işten Türkiye dışında İspanya, Belçika, Portekiz de zarar görmektedir. AB ticaret politikası, Çin'i küstürmeme ve bu ülke pazarından daha fazla pay alma stratejisi üzerine kurulu olduğundan, topluluktan, az gelişmiş ülkelerin lehine herhangi bir hareket beklenmemiştir. Ayrıca Çin'e karşı AB'nin ne kadar zayıf olduğu, örnek olarak uçak sanayinin Almanya'da tekstil sanayiden daha fazla istihdamı olduğu ve Airbus'un Çin'e uçak satması karşılığında Çinlilerin istedikleri her türlü tekstil ödününü AB'den alabildiğini, bunu da Avrupa ve Türk tekstil sanayine yarar değil zarar verdiği bilinmektedir. Bu olumsuz duruma karşın Euratex'te 17 Aralık'ta bir karar çıkartılmıştır. Buna göre AB en az bir en fazla beş kategoride koruma önlemi koymak için karar almıştır. AB, ilk aşamada Çin'in yıllık tekstil ihracatının belirli bir sınırı aşmamasına bakarak, aştığında Çinli yetkililerle masaya oturmaya, sonuç alınmadığı takdirde de en geç 2008'den itibaren geçici kota uygulamasına geçilmesine karar vermiştir. (www.pasiad.org.tr) Bu kararın ardından 2005'in ilk üç ayındaki ithalat rakamlarının çok kaygı verici olması sonucunda, Çin tekstil ve hazır giyim ürünlerinin, tişört, kazak, bayan paltosunun da dahil olduğu dokuz kategoride soruşturmaya girmesi gündeme gelmiştir

(www.ntvmsnbc.com/news/duny_front.asp).

Ayrıca konuyla ilgili olarak, AB Komisyonu Ticaret Komiseri Mandelson, Çin'in ucuz ihracat politikası nedeniyle AB'ye ihracat yapan diğer az gelişmiş ülkelerin de zarar gördüğünü belirterek, çözüm yolu olarak GSP reformunu göstermiştir. Bunun yanı sıra, Bölgesel Menşe Kuralları Kümülasyonu'nun (Regional Accumulation of Rules of Origin) basitleştirilmesinin de, bu ülkelerin AB pazarlarına girişlerine yardımcı olacağını vurgulamıştır.

Bu gelişmeler karşısında, Çin Dış Ticaret Bakan Yardımcısı, Fransa, İspanya ve İtalya'da gerçekleştirdiği görüşmelerin ardından 14 Nisan'da Euratex üyeleriyle de görüşmüştür. Bakan Yardımcısı ve yanındaki heyet, Çin'den kaynaklanan düşük fiyat ve tarife dışı engeller konularında ileri sürülen görüşlere kesinlikle katılmadıklarını belirterek böyle bir olay yokmuş gibi davranmışlardır. Bu arada, CNTIC (China National Textile Industry Council) Euratex'le, Çin'den kaynaklanan gündemde yer alan konuları (ihracat artışları, düşük fiyatlar, tarife dışı engeller, teşvikler vs.) karşılıklı görüşmek istemişlerdir. Taraflar 24 Mayıs'ta Brüksel'de bir araya geleceklerdir

(www.itkib.org.tr/hedef/200405_mayis/brukselmkt1.htm).

ABD, tekstil ve konfeksiyonda Çin tehdidine karşı kotaların 31 Aralık 2007'ye kadar sürdürülmesini isteyen İstanbul Deklarasyonu'na ilk andan itibaren destek veren ülkelerden biri olmuştur. Çin'e karşı 11 kategoride inceleme yapacağını açıklayan ABD bu kararıyla ilk tedbir alan ülke konumuna gelmiştir. (www.milliyet.com.tr/2005/01/15/business/ - 31k). ABD, son olarak da Türkiye için de çok hassas kabul edilen dokuma üst bluz, pantolon ve iç giyimi kapsayan altı kategoride Çin'e karşı kota uygulamasına geçeceğini açıklamıştır. Bu önlemler, Çin'in, ABD pazarında Ocak - Mart 2005 döneminde dokuma üst bluz pantolon ve iç giyim kategorilerinde büyük bir ihracat artışı gerçekleştirmesi nedeniyle alınmıştır.

Ayrıca ABD Senatosu'nda, kur politikasını değiştirmemesi halinde Çin'e karşı ticari misilleme yapılmasını öngören bir sonuca varılmıştır. Senato'da, Çin'e kur rejimini esnetmesi için altı ay süre tanınmasına, aksi halde ABD'ye ihracatına yüzde 27.5 gümrük vergisi konulmasını içeren önerenin kabul edilmesine karar verilmiştir

(www.milliyet.com.tr/2005/04/08/ekonomi/aeko.html).

5. ÇİN'İN ÖNLEMLERE KARŞI TEPKİLERİ

Üretime ve ihracata yönelik bazı keyfi ve haksız rekabet yaratıcı uygulamalara devam eden Çin, önlem olarak konulan kotaların kaldırılması gerektiği yönünde sürekli baskılar yapmıştır. Serbest ticaret hedefi içinde olan dünya ülkelerinin çifte standart yapmaması gerektiği şeklinde itirazları olan Çin tarafı, başlangıçta yatırımcısına ve ihracatçısına daha fazla teşvik sağlayıcı tutumlar ile karşı bir rest çekmiş ancak ciddi tepkiler alabileceği endişesiyle sonradan yumuşa eğilimi içine girmiştir.

Tekstil alanındaki pek çok ürün açısından özellikle Türkiye ile ciddi bir rekabet ortamı içinde olduğunun bilincinde olan Çin'in Türkiye'nin kararlı tutumuna karşı takınacağı tavır merak konusu olmuştur. Özellikle Türkiye'nin son aylarda Çin mallarına karşı arka arkaya gözetim ve korunma önlemi uygulanması yönünde almış olduğu kararlara Çin'in tepkisi sert bir şekilde gerçekleşmiştir. 9 Ocak tarihinde Türkiye'nin yayınlamış olduğu tebliğ çerçevesinde Çin'den ithal edilecek 42 kategorideki ürüne kota uygulayacağını açıklamış olması tartışmayı daha da şiddetlendirmiştir. Türkiye'nin almış olduğu son kararın 2005'te kotaların kaldırılacağına ilişkin Dünya Ticaret Örgütü kararı ile çeliştiğine ilişkin itirazları olan Çin'in Dünya Ticaret Örgütü'ne bir girişimde bulunup bulunmayacağı kulislerde sıklıkla tartışılan bir konu haline gelmiş, ancak beklenenin tersine, Çin daha ılımlı bir tavır sergilemiştir.

Çin yetkilileri, Ankara'da Dış Ticaret Müsteşarlığı İthalat Genel Müdürlüğü yetkilileri ile bir araya gelerek konuyu tartışmışlardır. Türkiye'nin 42 kategorideki ürüne uygulayacağını açıkladığı karar üzerinde Çinli yetkilileri ikna eden Türk tarafı ile Çin tarafı uzlaşmaya varmıştır

(www.ntvmsnbc.com/news/duny_front.asp).

Çin, kotaların kaldırılmasıyla birlikte tekstil üreticisi ülkelerin sert tepkisiyle karşılaşmıştır. Bu tepkileri azaltmak için ihraç ettiği tekstil ürünlerine vergi koyma kararı almıştır. Çin gümrük yönetimi, kotaların kalkmasının ardından 3 yıllık süreyi kapsayacak uygulamayla 148 kategoride (73 örme ve 75 dokuma mamulü) başlattığı ihracat vergisi düzeylerinin, her hazır giyim seti veya parçası üzerinden alınacağını açıklamıştır. Söz konusu vergilerin, ihracat anında gümrük beyannamesi kapanırken tahsil edileceği ileri sürülmüştür. İhracat vergisinin, miktar X vergi düzeyi/birim, şeklinde hesaplanacağı ve ortalama yüzde 1.3 olarak gerçekleşeceği bildirilmiştir.

Bu vergi, ilk bakışta Çin mallarını pahalılaştıracak ve rekabet etmede Çin'e bir dezavantaj sağlayacak gibi görünmektedir. Ancak verginin oransal değil parça başına belirlenmesi, uzmanların konuya farklı bir açıyla yaklaşmasına neden olmuştur. Uzmanların görüşüne göre; uygulanan verginin, kalitesi farklı olsa da her bir ürün için aynı düzeyde belirlenmesi, ihracatçıyı daha kaliteli ürün üretmeye ve ihraç etmeye teşvik etmektedir

(www.busiad.org.tr/dergi_detay.php).

Diğer taraftan, Çin'li yetkililer, 2005 yılı içinde KDV geri ödeme politikasının devam edeceğine ve tüm tekstil ve hazır giyim mamulleri için geri ödemenin %13 olduğuna dikkat çekmişlerdir. Ayrıca dokuz yıldır döviz kurunu 1 dolara 8.28 yuan olarak sabitlemiş olan Çin, başta ABD olmak üzere kendisiyle ticaret açığı olan ve bu durumu haksız bularak yuan'ın değerinin suni bir şekilde düşük tutulduğunu ileri süren ülkelerden gelen kur rejimi baskıları azaltmak için harekete geçmiştir. Çin,

bu kapsamda öncelikle cari fazlayı azaltma yoluna gidecektir. Pekin yönetimi, uluslararası ödemeler dengesindeki fazlalığı, yabancı şirketlerin ülkeden daha fazla döviz çıkarmalarına izin vererek küçültme kararı almıştır. Bu çerçevede Çin, 70 milyar dolara ulaşan cari fazlayı azaltmak için ülkeden daha fazla döviz çıkışına imkan tanıyacağını belirtmiştir. Uzun vadede reformlarla birlikte yuan'ın daha esnek hale getirilmesi hedeflenmektedir. 2004 yılında ekonomisi yüzde 9.5 oranında büyüyen ve bu büyümenin en önemli unsurlarından olan ihracat gücünü kaybetmek istemediği için para biriminin değerini serbest piyasaya bırakma konusuna soğuk yaklaşan Çin'in, benzeri piyasa reformlarıyla üzerindeki baskıları hafifletmeye çalışacağı ifade edilmiştir (www.itkib.org.tr/hedef/200503_mart).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türk tekstil sektörünün çetin geçeceği şimdiden belli olan dünya rekabet ortamına hazırlanması gereği, sadece tekstil sektörünün geleceği açısından değil, Türk ihracatının ve buna bağlı Türk ekonomisinin geleceği açısından da son derece önemlidir. Dünya Ticaret Örgütü Tekstil ve Hazır Giyim Anlaşması'nın (ATC) bütün kotaların kaldırılmasını öngördüğü, istisnai düzenlemelerin de ancak 2008 ve 2011 yılına kadar geçerli olacağı unutulmalıdır. Bu nedenle Türkiye için rekabeti sürdürebilmenin temel unsurlarından biri ileriye görmek ve geleceği yakalamaktır. Bu açıdan, ülkemiz ekonomisinde önemli bir yere sahip olan tekstil ve konfeksiyon sektöründe yaşanacak gelişmeleri öngörmek ve değişime hazırlıklı olmak büyük önem taşımaktadır. Tüm bu rekabet koşulları çerçevesinde Türkiye'nin 2005 ve sonrası dönemde rekabet edebileceği hangi avantajlara ve dezavantajlara sahip olduğunun belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bunun için sektörün ayrıntılı bir envanteri çıkarılarak ürün ve ülke bazında rekabet stratejileri oluşturulması gerekmektedir. Bu noktada uygulanabilir temel

stratejileri şöyle sıralamak mümkün olmaktadır:

- Türk ihracat sektörü, rekabet üstünlüğü sağlanabilecek alanlara yoğunlaşarak ürün yelpazesini ve üretim sürecini buna göre yönlendirmek zorundadır. Bunun için, başta Çin olmak üzere kendinize rakip olan ülkelerin rekabette kuvvetli olduğu fiyaya duyarlı ürünlerden ziyade moda uygun ve kaliteli ürünlerde yoğunlaşması gerekmektedir.
- Çin'in sektördeki en büyük avantajı maliyet düşüklüğüdür. Türkiye'nin kalite-ye yatırım yaparken, maliyeti düşürmenin de yollarını aramasının Çin'le rekabeti açısından çok büyük bir önemi bulunmaktadır. Bunun için, büyük firmaların Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesine yatırım yapması ya da buralarda fason üretime yönelmesi önemli bir adım olabilir. Aynı zamanda geri kalmış bu bölgelerin kalkınmasına ve istihdam probleminin çözümüne de katkı yapacağı açıktır. Bunun dışında gelişmekte olan Çin pazarına yönelmeli, ve bu pazarda kalıcı bir yer kazanmak için strateji geliştirmelidir.
- Sanayinin kullandığı enerji maliyetleri yüksektir. Kullanılan enerji girdileri üretimi teşvik edici tarzda sanayicilere düşük fiyatla verilmelidir.
- Devlet Teşvik ve kredileri kontrol altına alınarak, büyük bölümü nakdi olarak değil, enerji indirimi, istihdam oranında vergi indirimi şeklinde üretimi ve istihdamı fiilen teşvik edici şekilde uygulanmalıdır.
- Dış kaynak bağımlılığının azaltılarak, bankalara bağımlı olmadan öz kaynaklarla üretimin teşvik edilmesine yönelik önlemler alınmalıdır.
- Bankalar-Sektör ilişkilerinde; kredi faiz oranları düşürülmeli, vadeler uzatılmalıdır.
- Gümrük ve Vergi mevzuatlarında iyileştirmeler yapılarak; sektöre uygulanan KDV oranı üretimin her aşamasında aşağıya çekilmelidir.
- Sektörün en önemli sorunlarından birisi olan kayıt dışı istihdam; öncelikle Tekstil

Sektörüne yönelik öncelikli pilot uygulamalarla kayıt altına alınmalıdır. Sanayicilerimizin önünde haksız rekabet nedeni olarak, önemli bir engel teşkil eden kayıt dışı istihdam için özel önlemler geliştirilmelidir.

- Dahilde işleme rejimine bağlı olarak ihracat kaydıyla ithalatına izin verilen Tekstil ürünlerinin gümrüklerdeki denetimsizlik ve takipsizlik sonucu ihracat edilmeksizin iç piyasada tüketilmesi, yerli sanayi oldukça zor durumda bırakmakta, yıkıcı haksız rekabeti getirmektedir. Bu nedenlerle bu işlemin önüne geçilmelidir.
- Yurtdışından sokulan düşük kaliteli ve düşük fiyatlı tekstil ürünleri kontrol altına alınmalıdır.
- Serbest bölgeler uygulamalarında; serbest bölgelere giren malların aynı bölgeden çıkışı sağlanarak bölgeler denetim altına alınmalıdır.
- Devlet desteğiyle yeni pazar araştırmalarına gidilmeli, hedef pazarlara yönelik programlar yapılmalıdır. Değişen küresel ekonomi ortamına ayak uydurabilmek için tekstil ve konfeksiyon ticaretini kontrol edebilecek bir sistem kurulmalıdır.
- Yeni moda ve markalar uluslararası taleplere göre üretilmelidir.
- Üniversite-Sanayi işbirlikleri geliştirilmeli, Araştırma-Geliştirme faaliyetleri hızlandırılmalıdır. Eğitim enstitüleri aracılığıyla, el işinin geliştirilmesi yoluna gidilmelidir.
- Makine Parkları yenilenmeli, yeni teknolojiler uygulanmalıdır. İşçi verimliliğini artırma yanı sıra yatırım yoğun teknolojilerin ve iyi eğitilmiş iş gücünün kullanımını yönünde hareket edilmelidir.
- E-uygulamalar aracılığıyla, sadece online satış yapmakla kalmayıp, tedarik zincirinin herhangi bir aşamasında bilgi alışverişinde de bulunulabilmektedir. E-uygulamaların etkin ve bilinçli kullanımı sayesinde esneklik ve zaman kazanılır, günün gereklerine uyum sağlanır ve rekabet gücü artırılmış olur.
- Geniş bir tedarik kaynağı tabanı yaratılmalıdır. Bu şekilde geniş bir ağ

esneklik kazandıracak ve bu esneklik rekabet ortamında büyük kolaylık getirecektir. Hükümetler bu konuda bölgesel ticari girişimleri desteklemelidir.

- Sektörün her alanında (üretim, istihdam, ihracat, kapasite vs.) Merkezi Veri Bankası oluşturulmalıdır.
- İşletmelerde Profesyonel Yönetim tarzları geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.
- Sektörün bir bütün olduğu bilinciyle hareket edilerek; çalışanlara yönelik verimliliği ve kaliteyi artırıcı eğitimler sürekliliği ve kaliteyi artırıcı eğitimler sürekliliği gerçekleştirilmeli, buna paralel ücret politikaları izlenmelidir.
- Türk tekstil sektörü için asıl temel stratejinin sahip olduğu pazarları korumak ve geliştirmek olduğu tartışma dışıdır. Bu nedenle, özellikle AB tekstil politikalarının belirlenmesinde, Türkiye'nin etkin olmanın dolaylı ve direkt bütün yolları kullanması gerekmektedir. Türkiye'nin AB müzakerelerinin tam orta yerine AB tekstil ve konfeksiyon politika-

larını oturtması ve bu politikaların Türkiye'nin menfaatleri doğrultusunda belirlenmesinin teminini, diğer müzakere konularının da temel belirleyicisi olarak ortaya koyması çok önemlidir.

- ABD pazarı da Türkiye için çok önemlidir. ABD'nin Çin tekstiline karşı düzenleyici ve sınırlayıcı kararları desteklenmeli ve teşvik edilmelidir. Hatta bu kararların AB politikaları üzerinde de bir baskıya dönüşmesi sağlanmalıdır.
- AB, ABD gibi gelişmiş ülkelerin tedarik kaynaklarını düşük maliyetli Asya ülkelerine kaydırmaya başladıkları hususunu dikkate alarak, bu ülkeler ile işbirliğine gidilmelidir.
- Ana çizgiler itibarıyla kaliteli ve esnek üretim, markalı ihracat, doğrudan pazarlama, stratejinin ana temaları olmalıdır.
- Talebe esnek ve hızlı karşılık verebilen sektörün önemli bir özelliği ha-

line getirilip, bu konuda AB pazarına coğrafi yakınlığın da avantajıyla farklı bir hareket alanı yaratılmalıdır (http://www.oziplikis.org.tr/duyuru_25122003.htm)

- Türk ihracat sektörü hem kendi pazarını hem de geleneksel pazarlar yakından takip ederek haksız rekabet yaratacak uygulamalara duyarlı olmalı ve bu konuda uluslararası alanda hızlı önlemler alınmalıdır
- (www.tisk.org.tr/isveren_sayfa.asp?yazi_id=906&id=53).
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkındaki Kanun, dumping tespiti uygulamasında belirlenen kriterleri de içerecek şekilde revize edilmelidir.

KAYNAKLAR:

1. www.busiad.org.tr/dergi_detay.php.
2. www.dunyagazetesi.com.tr
3. www.isyatirim.com.tr/Rapor_Files/Odak/20050307_141114_241640.pdf
4. www.itkib.org.tr/hedef/200405_mayis/brukselmkt1.htm
5. www.itkib.org.tr/hedef/200502_subat/gundemtekstil3.htm
6. www.itkib.org.tr/hedef/200502-subat/makalea1.htm
7. www.itkib.org.tr/hedef/200503_mart
8. www.milliyet.com.tr/2005/01/15/business/ - 31k
9. www.milliyet.com.tr/2005/04/08/ekonomi/aeko.html
10. www.ntvmsnbc.com/news/duny_front.asp
11. www.pasiad.org.tr
12. www.tekstilisveren.org.tr/dergi/2003/agustos/38.html - 40k
13. www.tekstilisveren.org.tr/dergi/2005/subat.htm
14. www.tekstilisveren.org.tr/dergi/2005/subat/guncel3.html
15. www.tisk.org.tr/isveren_sayfa.asp?yazi_id=906&id=53

**2007 YILINA
ABONE OLMAYI
UNUTMAYINIZ**